

วงศ์โงง : ธรรมเนียมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

ฉบับนี้พิมพ์โดย

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-04-1076-6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

๑พ

๒๖๖๔๘๖

๒๕๔๔

๒.๒

4136029 MSMS/M : สาขาวิชา : ดนตรี : ศศ.ม. (ดนตรี)

คำสำคัญ : วงตั้งโนง/ เครื่องดนตรี / กลองแอม / องค์กรจังหวะ

นิรันดร์ ภักดี : วงตั้งโนง: กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน (TUENG – NONG, TRADITIONAL MUSIC OF LANNA, A CASE STUDY IN CHIANGMAI AND LUMPHUN REGION.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์ กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม., สุรัตน์ เขมาลีลากุล B.M., M.M. อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M., 349 หน้า ISBN 974-04-1076-6

วิทยานิพนธ์เรื่อง วงตั้งโนง จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และบทบาทของวงตั้งโนงในสังคมของชาวล้านนา เพื่อศึกษาเครื่องดนตรีและการประสมวงตั้งโนง และเพื่อวิเคราะห์แนวดำเนินทำนอง แนวดำเนินจังหวะ และความสัมพันธ์ระหว่างทำนองและจังหวะ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้แนวทางการศึกษาทางมานุษยดนตรีวิทยา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า

1. ประวัติความเป็นมาของวงตั้งโนง มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยพญามังราย และมีพัฒนาการต่อเนื่องมาจนถึงสมัยพระราชราชาเจ้าดารารัศมี สมัยนี้มีการปรับปรุงพัฒนารูปแบบเป็นวงตั้งโนงที่สมบูรณ์ และใช้ในบทบาทที่ชัดเจนจนถึงปัจจุบัน บทบาทของวงตั้งโนงมีบทบาทในการบรรเลงเป็นพุทธบูชา บทบาทสำหรับประกอบการแห่ บทบาทสำหรับประกอบการฟ้อน การประชาสัมพันธ์ การเป็นสัญลักษณ์ของล้านนา การประกวดวงตั้งโนง บทบาทในด้านธุรกิจการท่องเที่ยว บทบาทในการจัดเทศกาลสังคม และเป็นการจัดระเบียบสังคม

2. เครื่องดนตรี และการประสมวงตั้งโนง พบว่า ในวงตั้งโนงประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ กลองแอม กลองตะหลดปด ฉิ่งอู๋ ฉิ่งโฮย้ง สว่า แน่น้อย และแนหลวง การประสมวงของเครื่องดนตรีเน้นความสำคัญของความสัมพันธ์ของเสียงดนตรีทั้งวง คือ กลองแอมกับฉิ่งอู๋ ฉิ่งอู๋กับฉิ่งโฮย้ง และกลองตะหลดปดกับฉิ่งโฮย้ง

3. แนวดำเนินทำนอง และแนวดำเนินจังหวะ พบว่า โครงสร้างทำนองวงตั้งโนงบรรเลงเพลงแห่ข่งหลวง แน่น้อยมีพิสัยกว้างกว่าแนหลวง รูปร่างทำนองเป็นรูปฟันปลา มีทิศทางการเคลื่อนที่จากศูนย์กลางเสียงผ่านโน้ตรองอื่น ๆ มีการแปรทำนองจากเพลงปราสาทไหว แนวทำนองเป็นกลุ่มเสียงเฉพาะตัว แน่น้อย และแนหลวงมีความสัมพันธ์กันคือ การเลียน การเคลื่อนที่ทิศทางเดียวกัน และการเคลื่อนที่ตรงกันข้ามกัน องค์กรจังหวะแห่ตั้งโนง และกระสวนจังหวะ ประกอบด้วย องค์กรจังหวะนำ องค์กรจังหวะหลัก และองค์กรจังหวะลงจบ มีอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ เป็นหลัก อัตราความเร็วเฉลี่ย M.M. = 41-42 ($\downarrow = 41-42$)

4136029 MSMS/M : MAJOR : MUSIC : M.A. (MUSIC)

KEY WORDS : TUENG-NONG / MUSICAL INSTRUMENTS / KLONG-AEO /
RHYTHMIC ORGANIZATION

NIRAN PHAKDEE: TUENG-NONG: TRADITIONAL MUSIC OF LANNA, A CASE
STUDY IN CHIANGMAI AND LAMPHUN REGION. THESIS ADVISORS: NARONGCHAI
PIDOKRAJT, B.Ed., M.Ed., M.A. SURAT KEMALEELAKUL, B.M., M.M. ANAK
CHARANYANANDA, B.M., M.M. (MUSICOLOGY). 349 p. ISBN 974-04-1076-6

The objective of this research is to study the history of Tueng-Nong and its role in the socioculture of Lanna, the physical structure of the musical instruments and the musical arrangement of Tueng-Nong. The research analyzes the melodic line and rhythmic organization of Tueng-Nong and examines the relationship between the melodic line and rhythmic organization through a qualitative approach and ethnomusicological approach. The research revealed that:

1. There is no historical record of the origin of Tueng-Nong. It can be assumed that during the reign of Praya Mangrai (King Mangrai), a record of Tueng-Nong was found. And then there was a continuous development until the reign of Princess Dararatsami. It was improved and developed into the exact format that is used now. Tueng-Nong has numerous functions: as a religious offering to the Lord Buddha, as a part of a musical procession of Lanna Dancing, in public relations, as a symbol of Lanna, as a Tueng-Nong contest, in the tourism industry and as a means of socialization and social organization.

2. Tueng-Nong is composed of the following musical instruments: klong-aeo (goblet shape drum), klong-talodpod (cylindrical drum), gong-ui (large gong), gong-yong (middle gong), S-wa (large cymbals), nea-noi and nea-luang (shawm). The instruments combine to form important relationships: klong-aeo and gong-ui, gong-ui and gong-yong, klong-talodpod and gong-yong.

3. An analysis the melodic line and the rhythmic organization ascertained the melodic structure of Tueng-Nong playing Plang-Yaeng Luang. The range of nea-noi is wider than that of the nea-luang, The melodic contour is a saw-tooth shape with a melodic progression from the tone centre to the climax passing the other notes. It varies from the Plang-Prasathwai, especially in the melodic line. The relationship between nea-noi and nea-luang is based on imitation, similar motion, and contrary motion. The rhythmic organization is a composite introduction, main rhythmic organization, and the ending. Its Meter is $\frac{4}{4}$ and M.M. = 41-42. (= 41-42)